

Dalslands kanal

Tips för en lyckad kanalfärd

Här börjar äventyret

Att resa på Dalslands kanal är i första hand en rofylld upplevelse - med idylliska slusstationer och mäktiga naturscenerier i en labyrint av sjöar och kanaler. Men det är också en resa fylld med äventyr. Det är ett spännande äventyr att slussa - åtminstone de första gångerna. Det är ett äventyr att hitta en alldeles egen naturhamn, att vänta på att gammalgäddan ska bli nyfiken på din wob-

ler och att sitta alldeles tyst när älgkon eller bävern visar sig vid strandkanten. För att resan inte ska bli alltför "äventyrlig" finns vissa regler som alla skeppare på Dalslands kanal ska följa. De har vi samlat i den här broschyren tillsammans med en hel del nyttiga tips. Läs den! Och ha sedan en riktigt skön vistelse på kanalen.

Benny Ruus, Kanaldirektör

Så här slussar du

Att påkalla slussvaktens uppmärksamhet

Normalt sett befinner sig slussvakten i närheten av slussen eller slusstationen och har då uppsikt över trafiken. Vissa slussvakter betjänar dock flera slussar/slusstationer eller har för tillfället andra arbetsuppgifter att utföra. Därför kan det vara så att du vid dessa platser får gå iland och söka slussvakten - i dennes bostad, i slusskuren, i någon ekonomibyggnad eller runt slussområdet. Du kan inte påkalla slussvaktens uppmärksamhet genom att bruka signalhorn. Du kan heller inte ringa eller anropa via radio.

Vid själva slussningen

Vid varje slusstation finns en slussvakt. På många platser finns dessutom biträden. Slussvaktspersonalen förbereder, genomför och avslutar slussning. Detta innebär att:

- du får gå in i och ut ur slussen först efter angivet tecken
- du skall placera din båt på angiven plats
- du skall följa alla de anvisningar som slussvakten lämnar

Normalt sett går man in i slussbassängen efter den ordning man kommit till slussen, men i vissa fall kan det, av hänsyn till båttyp eller av säkerhetsskäl, vara så att ordningen blir annorlunda.

Du anvisas alltid en förlig tamp och en aktertamp. Dessa skall alltid angöras runt knap. Om du inte vet vad detta betyder kan du fråga slussvakten.

Slussvakten har alltid ansvar för själva slussningen. Det betyder att du är skyldig att följa dennes anvisningar. Däremot har du som skeppare alltid ansvaret för din båt.

FOTO: OVEERIKSSON

Företräde i slussar

Yrkesmässig sjöfart (inklusive passagerarbåtar) polisbåt och kanalbolagets arbetsbåtar har företräde vid slussar och broar. Du kan därför få vänta tills dessa fartyg har passerat slussen.

Avbruten slussningsverksamhet

I samband med åskväder finns risk för strömavbrott vilket kan medföra problem med stängning av portar, luckor och broar. Därför kan slussvakten avbryta/skjuta upp slussning eller broöppning tills åskvädet dragit förbi.

Jolle vid slussning

Om du tar med jollen, skall den ligga fast förtöjd, under slussning. Den blir annars lätt ett orosmoment för dig. Jolle som är förtöjd så att endast aktern släpar i vattnet debiteras ej avgift. Annars debiteras en extra avgift.

Flytvästar vid slussning

Det är en självklarhet att alla ombord har flytväst vid slussning. Alla kanotister skall bära flytväst vid slussning. Detta är ett krav som vi inte gör avkall på.

Däremot kräver vi inte att besättning på båtar skall bära flytväst. Vi vill dock uppmana dig att vara särskilt försiktig vid slussning. Detta gäller särskilt den besättning som vistas på däck eller deltar i själva slussandet. Ramlar du i vattnet under slussning finns risk för att du sugts ner av strömmande vatten. Barn skall dock alltid bära flytväst. Alltså: Flytväst på!

Öppen eld i eller vid slussar är absolut förbjudet

Vid slussning är det, av säkerhetsskäl, **inte tillåtet med öppen eld ombord**. Det betyder bl.a. att **rökning inte är tillåten**. Matlagning får du vänta med tills du avslutat slussningen.

Kom också ihåg att motor skall slås av när du kommit in i slussen och fått din plats. Den skall vara avslagen tills dess slussvakten givit tecken för utgång ur slussbassängen.

Strömmande vatten i farleder

Dalslands kanals sjösystem består av två delar; dels den del av sjösystemet som är konstruerad segelbar farled, dvs. där man byggt slussar och farleder för att kunna upprätthålla trafik, dels det naturliga och strömmande vattnet som egentligen benämns Upperdalsälven. Oftast har du som trafikant inga problem med det naturliga och strömmande vattnet eftersom den **segelbara** leden och den **naturliga sträckningen** är åtskilda. Dock vill vi göra dig uppmärksam på att det finns några platser där du skall iaktta viss försiktighet:

Håverud

Norr Håveruds slusstation dvs. ovanför övre slussen finns ett vattenintag till Håveruds kraftstation, bakom en gångbro. Vid enstaka tillfällen kan vattnet vara strömmande.

Informationstavla om strömmande vatten finns uppsatt vid bron. Länsa är utlagd. Vid upp- eller nedgång, håll jämn fart i farledens mitt.

Buterud

Norr Buteruds sluss finns en länsa utlagd. Här är vattnet alltid strömmande – i mer eller mindre utsträckning. Vid enstaka tillfällen är vattnet strömmande i sådan omfattning att det krävs extra uppmärksamhet. För båtar/kanoter på uppgång lämnar slussvakten i Buterud information. För båtar på nedgång meddelar slussvakten i Mustadfors information om särskild försiktighet. Observera att det inte finns någon varningsskylt uppsatt.

Lennartsfors

Vid gästhamnen, norr om Lennartsfors slusstation, delar sig farleden - den s.k. "bergkanalen" - och vattenintaget till kraftstationen. Här är vattnet alltid strömmande i mer eller mindre utsträckning. Länsa finns utlagd. Informationstavla om strömmande vatten finns också uppsatt. Generellt gäller att man, förbi länsan, håller så långt till babord som möjligt.

Töcksfors

Vid inloppet, norr om nedre slussen, finns två stenpelare på farledens östra sida. Här delas farleden och inloppet till kraftstationen. Vid enstaka tillfällen är vattnet strömmande i sådan omfattning att det krävs extra uppmärksamhet. Slussvakten ger anvisning om sådana situationer. Länsa och informationstavla saknas.

Badning vid sluss eller bro

Ta gärna ett dopp, men för din egen skull är det inte tillåtet att bada närmare än 50 meter från slussar och broar eftersom det uppstår farlig strömbildning när en slusskammare töms eller fylls och att broarna är rörliga.

Navigering och kommunikation

Farleder och utmärkning

Dalslands kanals sjösystem är lättnavigerat. Vi har ett modernt sjökort och farleder är utmärkta efter internationella sjövägsregler.

Årligen ses dessa märken över och kontrolleras gällande dess placering. Det förtjänar dock att påtalas att prickar kan flyttas ur position. Därför kan man aldrig helt lita till att en prick i verkligheten står där den, enligt sjökortet skall vara placerad. Vi vill också göra dig uppmärksam på att modern elektronisk navigationsutrustning idag kan ta ut positioner, bestämma avstånd och andra mått med mycket stor precision. I verkligheten kan situationen se annorlunda ut. Även om vårt sjökort har mycket hög standard vill vi rekommendera navigering efter "gamla beprövade metoder" d.v.s. man tar ut säkerhetsmarginal för det oförutsedda.

Trafiksignaler

Trafiksignaler för broar längs kanalen fungerar i princip som för bilar. Rött ljus betyder "förbjuden passage". Grönt ljus betyder "ok att passera". Var noga med att respektera rött ljus även om bron är öppen/farleden fri och du inte ser någon annan båt. Det kan finnas skäl till varför

passage inte medges - det kan komma en mötande båt "runt kröken", det kan finnas föremål i vattnet eller någon badar. Var observant på att slussvakten dock i vissa fall kan ge klartecken för passage, trots rött ljus.

Sjökort

Sjökortet över Dalslands kanal är helt nytt, utgivet 2006, i skala 1:50 000. Geografiskt nät är baserat på WGS-84. Det nya sjökortet har kompletterats med landinformation från terrängkartan. Integrerat med sjökortet finns en 20-sidig kanalbeskrivning med information om farleder, internationella symboler, gästhamnar, sevärdheter, service och kanalhistoria. Kanalbeskrivningen finns enbart svenska. Av säkerhetsskäl – men också för att kunna planera och därmed få större utbyte av kanalfärden är sjökortet ett absolut måste för den enskilde sjöfararen.

Intern kommunikationsradio

Kanalbolagets personal är utrustad med kommunikationsradio för en effektivare trafikdirigering. Kanalbolaget har egen intern frekvens. Därför kan vakterna inte nås från vanlig marin VHF-radio.

Fartbegränsningar

Kanalen är ett kulturarv som vi försöker förvalta väl. Därför är högsta tillåtna hastighet fem knop i de grävda delarna av kanalen. Vid högre hastigheter drar båten upp svall som sliter på kanalbankar och ger sättnings- och erosionsskador. I sjöarna är det däremot fri fart. Hjälp oss vårda vår kanal genom att respektera fartgränserna.

Segelfri höjd

Den segelfria höjden varierar något i sjösystemet. Sjökortet över Dalslands kanal ger exakta anvisningar var i sjösystemet du, beroende på masthöjd, kan gå med mastbåt.

Observera att den segelfria höjden räknas från medelvattenytan till bron eller ledningens lägsta punkt minskat med en fastställd säkerhetsmarginal för sjöhävning, lokala väderleksförhållanden, ledningars expansion vid hög temperatur etc.

Obs! Att inte respektera måttangivelserna här nedan och i sjökortet kan medföra livsfara.

Sträcka

Köpmannebro - Håverud	26 m
Håverud - Lennartsfors	17 m
Lennartsfors - Töcksfors (Foxen)	15,5 m
Lennartsfors - Eda (Stora Le)	14,4 m

Silarnas biled

Gustavsfors - Östra/Västra Silen	11,75 m
----------------------------------	---------

Snäcke kanal

Köpmannebro - Strömmen	26 m
Strömmen - Fröskog	14 m

Segelfri höjd

Järnvägsbron i Köpmannebro

Järnvägsbron i Köpmannebro är fjärrstyrd och övervakas med kameror. Vid ledverken, på båda sidor om bron, finns s.k. "anropsstationer" med skriftlig instruktion om hur du kommer i kontakt med brovakten för att begära broöppning (se även sjökortet s. 5).

Slussning i Lennartsfors

Fartyg i södergående riktning angör väntbryggan vid gästhamnen. Här finns en s.k. "anropsstation" med skriftlig instruktion om hur du kontaktar slussvakten för att begära tillstånd för slussning.

För din service

Väntbryggor

Vid varje slusstation finns bryggor, s.k. "väntbryggor". Dessa är avsedda för båtar och kanoter som väntar på slussning. Om du vill angöra bryggan av något annat skäl måste du få slussvaktens tillstånd. Endast i absoluta undantagsfall får bryggorna användas för övernattning. Även i sådana fall skall slussvakten givit tillstånd.

Skada

Dessbättre sker skador mellan båtar eller mellan båt och kanalänläggning mycket sällan. Skulle dock en skada uppstå och det är en skada med annan medtrafikant skall denna situation hanteras utan kanalbolagets inblandning. Skulle du råka ut för en skada och hävda skade-

ståndsanspråk mot kanalbolaget – vilket kommer att regleras genom försäkringsbolag – måste du omgående kontakta närmaste slussvakt. Denne är skyldig att skriva en skaderapport samt omedelbart meddela kanalledningen.

Du måste stanna på skadeplatsen tills dess att ansvarsfrågan retts ut och frågan om skadans fortsatta hantering överenskommit med kanalbolaget. Det kan betyda att vi, om så anses nödvändigt, genomför särskild besiktning.

Observera att du inte i efterhand - dvs. vid ett senare tillfälle - kan hävda skadeståndsanspråk. I övrigt sker resa på båtägarens egen risk.

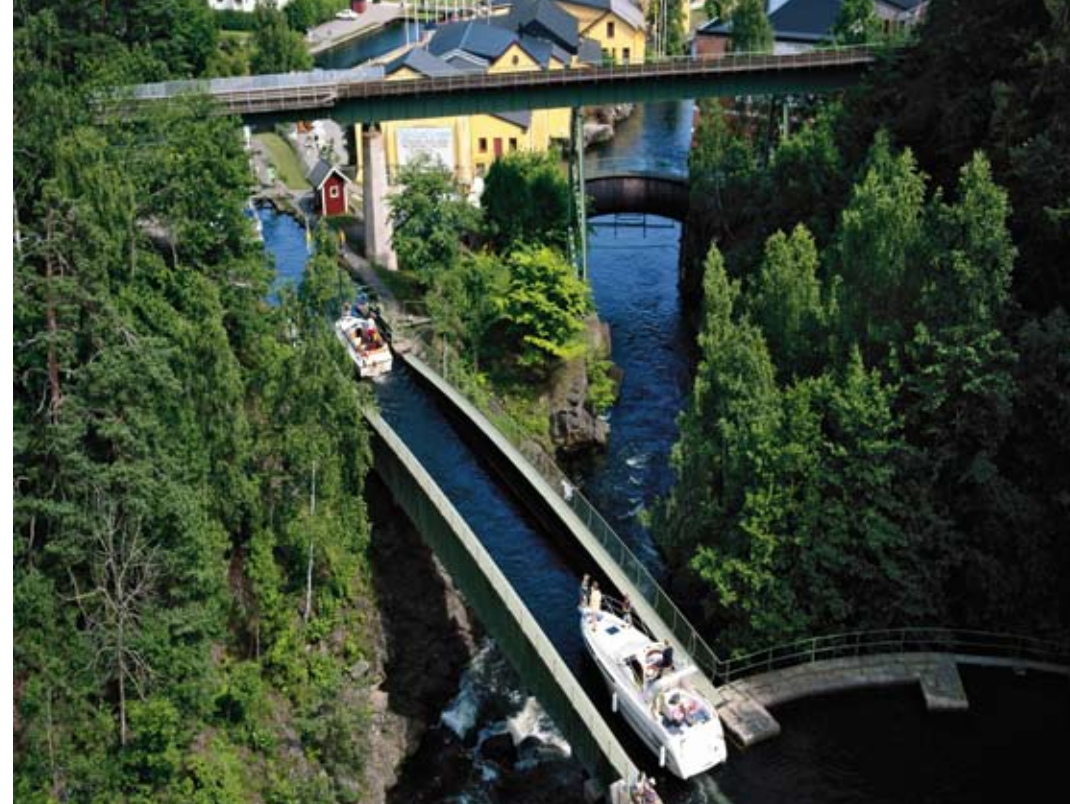

FOTO: OVE ERIKSSON

Att planera sin kanaltur

Väntetider

Eftersom passagerarbåtar har företräde i slussar kan det hända att det under högsäsong uppstår väntetider för fritidsbåtar och kanoter vid några få slusstationer.

Generellt sett bör du höra med slussvakten om den aktuella trafiksituationen och när det kan tänkas vara din tur att slussa.

Ett sätt att spara lite tid

Håverud

I Håverud bör man om möjligt slussa på morgonen/förmiddagen. Ta reda på aktuell öppethållandetid och slussa igenom direkt när kanalen öppnar (OBS! I juli är Håveruds slusstation öppen på vardagar mellan kl. 08.00 - 20.00). Om du slus-

sat igenom före kl. 10.00 kan du ha sparat flera timmars väntan. Kommer du efter kl. 10.30 bör du kontakta slussvakten för att efterhöra trafiksituationen och när det kan tänkas vara din tur.

Dals Långed

I Dals Långed kan kö uppstå under högsäsong mellan kl. 11.30-13.30 p.g.a. passagerarbåtarnas företräde i slussstrappan.

Om det uppstår köbildning vid någon sluss - ha följande i minnet: Du har semester! Ta en kopp kaffe, köp en glass eller ta en promenad för att titta på omgivningarna.

Personalens arbetstider

Slussvakterna har långa arbetsdagar och under högsäsong kan arbetssituationen vara mycket intensiv. Under arbetsdagen har slussvakterna två flexibelt lagda raster. Vi hoppas du har förståelse för att slussningen kan vara nedlagd under dessa raster.

När stänger kanalen för dagen?

Den angivna tidpunkten för kanalens stängning är inte samma tid som sista slussning. Grundregeln är att slussning inte påbörjas om den inte hinner avslutas före stängning. Efter stängningsdags är det inte möjligt att slussa.

Avstånd och gångtider

Slussstation	Totalt avstånd (km)	Ca-avst. mellan stationerna (km)	Ca-avst. mellan stationerna (NM)	Gångtid till nästa station ¹⁾	Antal slussar per station	Tidsåtgång per station	"Stighöjd" ca m ²⁾
Vänern	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-
Köpmannebro	0,7	0,7	0,3	45 min	1	10 min	0,1 m
Upperud	9,5	8,8	4,8	10 min	2	20 min	5,0 m
Håverud	11,5	2,0	1,1	20 min	4	60 min	9,9 m
Buterud	15,1	3,6	1,9	41 min	1	10 min	0,8 m
Mustadfors	25,1	10,0	5,5	10 min	1	15 min	3,1 m
Långed	27,0	1,9	1,0	10 min	4	60 min	13,1 m
Långbron	27,7	0,7	0,3	26 min	1	15 min	0,3 m
Billingsfors	33,9	6,2	3,4	6 min	2	30 min	6,1 m
18:e slussen	34,7	0,8	0,4	8 min	1	10 min	2,4 m
20:e slussen	25,6	0,9	0,5	13 min	2	30 min	6,1 m
Bengtfors	38,7	3,1	1,7	162 min	2	25 min	3,5 m
Lennartfors	78,5	39,8	21,5	95 min	3	30 min	7,5 m
Töcksfors	98,5	20,0	10,8	-	2	60 min	10,1 m
Bengtfors	0,0	0,0	0,0	100 min	0	0 min	0 m
Gustavfors	22,5	22,5	12,1	45 min	1	20 min	2,8 m
Krokfors	32,3	9,8	5,3	-	2	25 min	5,3 m
Köpmannebro	0,0	0,0	0,0	50 min	0	0 min	0 m
Snäcke	10,3	10,3	5,6	45 min	1	20 min	3,0 m
Strömmen	20,6	10,3	5,6	-	1	15 min	1,2 m

På båtportkortet markeras farled med heldragen linje.

- 1) Beräkningsgrund: 8 knop på öppna vatten, 5 knop i leder och där sikten är skynd och dylikt. (Obs max 2,5 knop i grävda, murade respektive sprängda kanaldelar!)
- 2) Höjdskillnaden mellan slussstationens nedersta och översta slussströskel.

FOTO: OVE ERIKSSON

Till sist

Du bör minst använda fem till sju dagar under högsäsong. Men gör ingen detaljerad tidsplan. Lägg till rejäla marginaler och passa på att njuta av alla upplevelser.

Vi rekommenderar absolut att du tar dig tid att gå in i våra fantastiskt vackra bilder; Snäcke kanal, Västra och Östra Silen samt Töcksfors kanal (sträckningen norr om Töcksfors). Det är här "smultronstälarna" finns. Först då får du totalupplevelse av Dalslands kanals sjösystem.

Mer information som berikar din färd på kanalen hittar du i kanalbroschyren och i kanalhandboken i sjökortet.

Slutligen, ett gott råd: Slussvakterna har som regel god kännedom om sjösystemet, lämpliga gästhamnar eller naturhamnar, badvikar, sevärdheter, utflyktsmål eller lämpliga stopp under resan. Fråga gärna slussvakten till råds om du undrar över något.

Trevlig resa på Dalslands kanal!

Dalslands kanal

Dalslands Kanal AB, Nils Ericsons väg, Upperud, 464 72 Häverud. Tel. 0530-447 50, fax 0530-447 55.
info@dalslandskanal.se, www.dalslandskanal.se

Följ oss på Facebook